

Manuskript til fhv. universitetslektor Knud Pranges anmeldelse af Grut Hansen Efterkommerne (Personalhistorisk Tidsskrift 2009:2)

Grut Hansen Efterkommerne, Stamtavle over Etatsraad A.N.Hansen & Emma Eliza Grut's Efterkommere. Samlet og udarbejdet af Hans Konow, 3. udvidede udgave ved Foreningen Grut-Hansen-Efterkommerne, 2007, 530 sider, indb. ISBN 87-87831-69. Pris 300 kr.

Da Hans Konow var blevet gift med en af A.N. Hansens efterkommere fik han at vide at "det er ikke en familie – det er en myretue du er kommet ind i". Som den flittige personalhistoriker han var – Hans Konow var i flere år medlem af bestyrelsen for Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie – gik han i gang med at udarbejde, ikke en stamtavle, men en fuldstændig efterslægtstavle over A.N. Hansens efterkommere. Det var i 1947, men myretuer vokser, så i 1970 udgav Konow 2. udgave, en nydelig bog i lille format på 300 sider. Her blev der holdt mandtal over slægtens godt 600 medlemmer. Myretuen har imidlertid udviklet sig yderligere, så nu foreligger 3. udgave, et stateligt værk på 530 sider i stort format, og det opregner hele 1.238 efterkommere med fyldige oplysninger om ægtefæller og livsforløb. I forordet bliver 7 familiemedlemmer takket for deres store indsats, men man gætter næppe forkert hvis man tillægger forordets underskriver, Hans Jørgen Knudtzon, en meget stor del af æren for denne vægtige og vigtige bog.

Umiddelbart kunne man synes at en stamtavle over efterkommerne efter en Andreas Nicolaj Hansen født 1798, død 1873, måske ikke påkalder sig den helt store opmærksomhed, men det ville være en aldeles forkert opfattelse. Etatsråd Hansens efterkommere var ikke blot fremtrædende personer, men for en stor dels vedkommende også fremragende personer; slægten er ikke helt uden grund kaldt "de adelige Hansener". Som eksempler på medlemmer af slægten kan nævnes Karen Blixen, Piet Hein, frihedskæmperen Kim Malthé-Bruun, henrettet af tyskerne i april 1945, Aage Westenholz der elektrificerede Bangkoks sporveje (tre år før det skete i København) og som oprettede og bekostede et rekylgeværkorps på 150 mand samt hans søster Mary der i 1909 (altså før kvinder fik valgret) sneg sig ind i Folketinget, besteg talerstolen, greb formandens klokke og holdt en duertale til ministrene.

Familien spørger selv med at der snart ikke mere er nogen af dem der bærer navnet Hansen, og det er da rigtigt at mange andre slægtsnavne optræder i bogen: Berner, Bernhoft, Dinesen, Grøn, Reenberg, Reichhardt, Reventlow og Zobel for blot at nævne nogle enkelte. Men det vrimler sandelig også med mere almindelige navne som Andersen, Christiansen, Jensen, Petersen – og da også Hansen. Der er derfor ikke tvivl om at ganske mange slægtsforskere vil kunne finde relevante oplysninger blandt bogens 1.238 biografier. Det skal tilføjes at også denne udgave afsluttes med hele 46 anetavler for indgiftede personer, hver anetavle rækker tre generationer tilbage i tiden.

Bogen er som tidligere udgaver indledt af nogle kapitler om stamfaderen og hans ægtefælles slægtsbaggrund, om A.N. Hansens virke (han var grosserer, grundlægger af handelshuset A.N. Hansen og ejer af forskellige herregårde), om hans sønner samt nogle nye afsnit om "A.N.Hansen – virksomheden – personen" og om palæet i København (nabo til den russiske kirke i Bredgade) og familiens landsted Øregård i Hellerup. Endelig er der nogle morsomme referater af et par store familiesammenkomster (en enkelt af dem samlede ca. 400 personer) samt et fyldigt engelsk summary af disse kapitler.

Derefter kommer det egentlige stamtavleafsnit hvor generationerne er klart og typografisk overskueligt opstillet. Det er nemt at finde frem og tilbage mellem de forskellige generationer. Ved hver person er angivet stamrækken tilbage til A.N. Hansen, det er et system jeg aldrig har set før, men det fungerer fint, og man løber ikke let sur i personerne. Endelig er der selvsagt et fortrinligt navneregister.

Bogen har selvfølgelig en helt elementær slægtshistorisk interesse, men i kraft af dens omfang vil den også kunne bruges til undersøgelser af mere demografisk og socialhistorisk art: antal børn, levealder ægteskabsalder, ægteskabsmønster, geografisk og social mobilitet og meget andet. Slægtens medlemmer har gjort sig gældende i snart sagt alle dele af det danske samfund: godsejere, finansmænd, militære, akademikere, kunstnere og meget andet. I blot en enkelt gren af slægten kan man opregne ikke mindre end 5 forfattere, 5 musikere, 2 designere og 1 keramiker; det kunne godt give anledning til overvejelser over eventuelle arveanlægs stabilitet.

Slægtens 7. generation tæller foreløbig 470 personer, men kan meget vel blive endnu større. Der er altså livskraft i myretuen, og om 30 til 40 år kan der let være behov for en fjerde udgave af Hansens efterkommere.

Knud Prange